

תאריך: כ"ו תשרי תשע"ה 20 אוקטובר 2014	חוזר נכות מס': 1958	
נושא: גמלת ילד נכה תת נושא: גמלה לילדים עם C.P בהתאם לרמה התפקודית שם החוזר: קביעת זכאות לילדים עם C.P על סמך מסמכים, בהתאם לרמה התפקודית		
מטרת החוזר לידע את פקידי התביעות, הרופאים ומזכירי הישיבות בנוגע למבחן חדש לקביעת זכאות לילדים עם CP בהתאם לרמה התפקודית שלהם. הבדיקה תבצע במכונים להתפתחות הילד ותאפשר קביעת זכאות ללא נוכחות.		
פתח דבר		
הגדרות		
נספח 1- הנחייה שהופצה במשרד הבריאות		
גלריית רכיבים		
		
מידע לנציגי שירות		
רשימת תפוצה		
תודה לכל השותפים: גב' אילת כהן קלזנר, גב' סיון אלמקיס בן ישראל, ד"ר דניאל ברש וד"ר ארי הלוי.		

בברכה,

לימור לוריא
מנהלת אגף א גמלאות נכות

פתח דבר

עד כה, קביעת זכאות לגמלת ילד נכה לילדים עם C.P נעשתה **בנוכחות** הילד בוועדה, והזכאות נקבעה בשל תפקוד לקוי של שתי גפיים, חוסר תפקוד מלא של שתי גפיים, או תלות בעזרת הזולת.

כחלק מהמגמה של הביטוח הלאומי, להרחיב את קביעות הזכאות ללא נוכחות, ובמטרה להבטיח אחידות ושקיפות של הקריטריונים על פיהם נקבעת הזכאות וליעל משך הטיפול בתביעות, מינה מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי- הפרופ' שלמה מור יוסף, צוות בראשותו של פרופ' שלמה ויינטראוב ובהשתתפותם של פרופ' אשר אור נוי, פרופ' עמיחי ברזנר, לבחינת האפשרויות לקביעת זכאות אחידה, על סמך מסמכים רפואיים מהימנים, לילדים עם C.P.

בהתאם להמלצות הצוות, הוחלט לבסס את ההחלטה לגבי ילדים עם C.P, על סמך כלים בין לאומיים הנמצאים בשימוש במכונים להתפתחות הילד:

א. התפקוד המוטורי של הילד בגפיים התחתונות יקבע בהתאם למבחן ה- gmfcf.

ב. התפקוד המוטורי של הילד בגפיים העליונות יקבע בהתאם למבחן ה- macs.

הוועדה המליצה על **שיעור הזכאות**, בהתאם לנוסח התקנות ולתוצאות המבחנים.

לאור האמור, מיום הוצאת חוזר זה, בעת הגשת תביעה לגמלת ילד נכה במקרה של ילד עם C.P, תתבקש המשפחה לצרף מסמכים מהמכון להתפתחות הילד בו מפורטות תוצאות הבדיקה ב- gmfcf וב- macs (הנחייה בנושא הועברה למכונים ע"י ד"ר הדר ירדני, מנהלת המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו- **נספח 1**).

קביעת הזכאות במקרים אלו תתבסס על המסמכים שצורפו לתביעה **וללא צורך בזימון לוועדה (קביעה ללא נוכחות)**.

במקרים בהם הילד לא נבדק במבחנים אלו (gmfcf ו macs), יהיה צורך לבחון האם יש לזמן אותו לוועדה. בהתאם להנחיות הקיימות כמפורט **בחוזר 1916**.

בתוקף: מיום הוצאת החוזר.

חזרה

הגדרות

- **CP - Cerebral Palsy** - שיתוק מוחין הוא הפרעה בהתפתחות אזורי המערכת המוטורית הרצונית במוח, אשר גורמת ללקות תנועה. שיתוק מוחין איננה הפרעה או מחלה בודדת, אלא שם קיבוצי למספר ליקויים שנגרמים במהלך הריון, בעת הלידה או לאחריה. שיתוק מוחין גורם לליקוי בתפקודים המוטוריים והוא מלווה בדרך כלל בשיתוק הגפיים ופגיעות אחרות.
- **Gmfc - Gross Motor Function Classification System** - שיטה לסיווג מוטורי גס של הגפיים התחתונות בשיתוק מוחין, מבוסס על תנועה שמקורה ביוזמה עצמית, תוך דגש על ישיבה, מעברים וניידות.
- **Macs - Manual Ability Classification System** - שיטה לסיווג יכולת ידנית עבור ילדים עם שיתוק מוחין בגילאים 4-18, מבחן זה בודק את יכולתם של ילדים עם שיתוק מוחין להשתמש בחפצים בפעילות היום יום בבית, בבית הספר ובקהילה, בהתאם לגילם. המבחן בודק מה עושים בפועל ולא מהי יכולתם הטובה ביותר. המבחן מסכם את היכולת הכללית של הילד להשתמש בחפצים ולא את השימוש בכל יד בנפרד.

[חזרה](#)

הוראות לביצוע

עד כה, עילות הזכאות לגמלת ילד נכה לילדים עם C.P היו ברוב המקרים לפי סעיף תפקוד לקוי של שתי גפיים, חוסר תפקוד מלא של שתי גפיים או מידת התלות בעזרת הזולת. כמו כן, הבדיקות נעשו ברוב המקרים בנוכחות הילד.

במטרה להבטיח אחידות בקביעת הזכאות בוועדות השונות, שקיפות של הקריטריונים על פיהם נקבעת הזכאות וטיפול מהיר, יעיל וללא נוכחות הילד בוועדה, הוחלט לבסס את ההחלטה במקרים אלו על סמך כלים בין לאומיים:

- א. התפקוד המוטורי של הילד בגפיים התחתונות יקבע בהתאם למבחן ה- gmfc.
- ב. התפקוד המוטורי של הילד בגפיים העליונות יקבע בהתאם למבחן ה- macs.

בנספח 1 מצורפת הנחייה שהופצה במשרד הבריאות, למכונים השונים להתפתחות הילד, לפיה יש לקבוע סיווג של הרמה התפקודית של ילד עם CP, תוך שימוש בשני הכלים (gmfc ו- macs). אנחנו מניחים, שייקח מספר חודשים, עד שהנחיה תוטמע ובכל המקרים, יבוצע גם מבחן ה- macs.

לאור האמור, מיום הוצאת חוזר זה, בעת הגשת תביעה לגמלת ילד נכה, תידרש המשפחה לצרף מסמכים מהמכון להתפתחות הילד בו מפורטות תוצאות הבדיקה ב- gmfcס וב- macs. במקרים בהם טרם ניתנה האבחנה כ- C.P (בעיקר בגילאים צעירים), תקבע הזכאות לגמלה לפי סעיף תפקוד לקוי בשתי גפיים בהתבסס על ההנחיות הקיימות ב**חוזר הלשכה הרפואית 71**, או בהתאם למבחן התלות. סופס התביעה **בל 7821** עודכן ותחת רשימת הפרטים על מצבו הרפואי של ילד עם C.P, פורטו הבדיקות הנדרשות מהמכון להתפתחות הילד.

חזרה

**אופן קביעת
זכאות**

במקרים בהם יוצגו תוצאות בדיקת ה- gmfcס וה- macs, עילת הזכאות תיקבע בהתאם לטבלה המצורפת ללא צורך בזימון לוועדה (קביעה ללא נוכחות).

רמת התפקוד ועילת הזכאות:

gmfcס \ Macs	i	ii	iii	iv	v
i	-	-	תפקוד לקוי	חוסר תפקוד	חוסר תפקוד
ii	-	תפקוד לקוי	תפקוד לקוי	חוסר תפקוד	חוסר תפקוד
iii	תפקוד לקוי	תפקוד לקוי	חוסר תפקוד	חוסר תפקוד	חוסר תפקוד
iv	תפקוד לקוי	חוסר תפקוד	חוסר תפקוד	חוסר תפקוד	חוסר תפקוד
v	תפקוד לקוי	חוסר תפקוד	חוסר תפקוד	חוסר תפקוד	חוסר תפקוד

סופס האבחון הרפואי **בל 7823** עודכן בהתאם. על מנת לבחון זכאות, יש לקבל את תוצאות המבחנים מהמכון להתפתחות הילד.

הדגשים לקביעת זכאות

1. קביעת זכאות ללא נוכחות - בכל מקרה בו תיקבע זכאות ללא נוכחות, במכתב האישור הנשלח למשפחה, תופיע, כמקובל, פסקה המודיעה על האפשרות לבקש בדיקה בנוכחות כולל בדיקת תלות, כפי שמפורט בחוזר 1916.
2. קביעת תלות לחלוטין ללא נוכחות - יש לשים לב, במקרים של חולי C.P קשים, אשר בהתאם למסמכים הרפואיים משותקים בארבע גפיים, ניתן לקבוע תלות לחלוטין בעזרת הזולת, ללא נוכחות, בהתאם לחוזר 1916.
3. בדיקת עילות זכאות אחרות - במקרה בו לא ניתן לקבוע זכאות בהתאם לטבלה, יש לבחון עילות זכאות אחרות. בכל מקרה, אין לדחות תביעה ללא בדיקה בנוכחות הילד.

חזרה

קביעת מעקבים

- יודגש, כי כמו בהחלטות אחרות, בכל מקרה שבו נקבע מועד למעקב, יש לנמק את הסיבה למעקב בטופס האבחון בל/ 7823 (סעיף 10).
- יש להשתדל לקבוע מעקבים לפחות לחמש שנים, כדי להימנע ממצבים של בדיקות תכופות ופתיחת תיק בסמוך להחלטה נוכחית. אולם, במקרים בהם סבור הרופא כי יש לקבוע מעקב מוקדם יותר מכפי שצוין לעיל, על הרופא לנמק הצורך במעקב. בכל מקרה לא ייקבע מעקב פחות משנה ממועד הועדה.
- יש לשים לב כי ילד לא יוזמן לוועדה **יותר מ- 3 פעמים** במהלך שנות ילדותו בהתאם להנחיות הכלליות בחוזר 1828.

חזרה

מידע לנציגי שירות

עד כה, קביעת זכאות לגמלת ילד נכה לילדים עם C.P נעשתה **בנוכחות** הילד בוועדה, והזכאות נקבעה בשל תפקוד לקוי של שתי גפיים, חוסר תפקוד מלא של שתי גפיים, או תלות בעזרת הזולת. כיום, הוחלט לבסס את ההחלטה לגבי ילדים עם C.P, על סמך כלים בין לאומיים הנמצאים בשימוש במכונים להתפתחות הילד (מבחן ה-gmfcs ומבחן ה-macs).

לאור האמור, בעת הגשת תביעה לגמלת ילד נכה במקרה של ילד עם C.P, תתבקש המשפחה לצרף מסמכים מהמכון להתפתחות הילד בו מפורטות תוצאות הבדיקה ב-gmfcs וב-macs.

קביעת הזכאות במקרים אלו תתבסס על המסמכים שצורפו לתביעה **וללא צורך בזימון לוועדה** **(קביעה ללא נוכחות).**

במקרים בהם הילד לא נבדק במבחנים אלו (gmfcf ו macs), יהיה צורך לבחון האם יש לזמן אותו לוועדה. בהתאם להנחיות הקיימות כמפורט בחוזר 1916.

[חזרה](#)

רשימת תפוצה

נמענים לביצוע:

מנהלי מחלקת נכות וילד נכה
רופאי המוסד- ילד נכה
פקידי תביעות ילד נכה

העתק לידיעה:

פרופ' שלמה מור יוסף- המנהל הכללי
גב' אילנה שרייבמן- המשנה למנכ"ל וסמנכ"ל גמלאות
ד"ר ישי אוסטפלד – היועץ הרפואי
גב' ירונה שלום- מנהלת אגף א' ועדות
גב' נחמה שפירא- מנהלת אגף א' שירות לקוחות
ד"ר דניאל ברש – לשכה רפואית

[חזרה](#)

נספח 1- הנחיה שהופצה במשרד הבריאות

www.health.gov.il

מינהל הרפואה
המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו
Department Of Child Development & Rehabilitation

משרד
הבריאות
למיים בריאים יותר

כ"ט באייר, התשע"ד
29 מאי 2014

סימוכין: 36342214
(במענה נא ציינו מספרנו)

לכבוד
מנהלי המכונים להתפתחות הילד
מנהלי היחידות הטיפוליות התפתחותיות
אחראים על הקופות בתחום התפתחות הילד

הנדון: קביעת זכאות לגמלת ילד נכה לילדים עם C.P בהתאם לרמה התפקודית

קביעת הזכאות לגמלת ילד נכה לילדים עם C.P. נעשית בהרבה מקרים לפי סעיף: תפקוד לקוי בשתי גפיים או חוסר תפקוד מלא בשתי הגפיים.

כיום קיימת הנחיה לשימוש ב - GMFCS במכונים להתפתחות הילד, ואולם אין הנחיה לשימוש ב - MACS. במטרה להבטיח אחידות בקביעת הזכאות, בוועדות השונות, ושקיפות של הקריטריונים על פיהם נקבעת הזכאות, הוחלט בישיבה משותפת עם מומחים מהתחום, לבסס את ההחלטה בעזרת שימוש בכלים בני"ל:

א. התפקוד המוטורי של הילד יקבע עפ"י ה - GMFCS.

ב. יכולתו של הילד להשתמש בגפיים העליונות יקבע עפ"י ה - MACS.

בעת קביעת אבחנה של C.P, יש לצייד את ההורים בסיווג חומרת המצב על פי ה - GMFCS וה - MACS. מצורפים מאמרים בתחום, מידע והנחיות לגבי שיטת GMFCS ו- MACS.

ד"ר הדר ירדני
מנהלת המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו

העתק: פרופ' ארנון אפק, ראש מינהל הרפואה

Department of child development & rehabilitation Ministry of Health P.O.B 1176 Jerusalem 9446724 hadar.yardeni@moh.health.gov.il Tel: 02-5080434/5 Fax: 02-6474839	המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו משרד הבריאות ת.ד. 1176 ירושלים 9446724 hadar.yardeni@moh.health.gov.il טל: 02-5080434/5 פקס: 02-6474839
---	---